

สมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา Teacher’s Managerial Competency for Teaching Activities Performance in Piboonbumpen Demonstration School; Burapha University

อรอุมา เสือนาค*
สมนึก ทองเยี่ยม**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ลักษณะการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาจำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา (PNI modified)

ผลการวิจัย พบว่าสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับ สภาพที่ควรจะเป็นใน ความคาดหวัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา พบว่า มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการ ตามลำดับ ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของครู ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านการวางแผนการสอน และด้านการสื่อสารในการสอน

Abstract

This research is a descriptive research aimed to study teachers' activities in teaching performance managerial competency in Piboonbumpen Demonstration School; Burapha University. The sample in the study was 118 teachers. The research instrument was teachers' activities in teaching performance managerial competency questionnaire (Likert's scale). The percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and the modified priority needs index (PNI_{modified}) were used for data analysis.

* นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ประจักษ์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

The research results found that activities in teaching performance managerial competency in Piboonbumpen Demonstration School; Burapha University as follow; degree of successes were high level, index of expectation were the highest level, development needs assessment found out that needs for development as follow; teachers' leadership competency, teachers' team working competency, lesson plan planning competency and teaching communication competency.

บทนำ

การสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด หรือพุทธิพิสัย ด้านเจตคติ หรือจิตพิสัย และด้านทักษะ หรือด้านทักษะพิสัย จึงจะเรียกว่าเป็นการสอนที่สมบูรณ์ ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน อารมณ์ ใจเพียง (2553 : 2-3) ดังที่ ชาตรี สำราญ (2544 : 3) ได้กล่าวไว้ในหนังสือชีวิต ความจริง การเรียนการสอน ว่า การที่จะสอนเด็ก ๆ มองเห็นความจริงของชีวิตได้นั้น ครูจะต้องสอนเรื่องราวแห่งความเป็นจริงให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้เรื่องราวแห่งความเป็นจริงที่จะเอามาสอนนั้นจะต้องเกิดจากสถานการณ์แห่งความเป็นจริงการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ที่จัดเป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับดวงกมล สินเพ็ง (2553 :17) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ครูและโรงเรียนต้องจัดหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ สุนทรสินพานนท์ และคณะ (2555 : 12) ที่กล่าวว่าเมื่อครูมีความเข้าใจในหลักสำคัญที่จะสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีความรอบรู้ตลอดชีวิตมีทักษะทางความคิด ครูต้องทบทวนภาระหน้าที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2551 :21) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 “การจัดการเรียนรู้ นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนา

การคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์อย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองเข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง ทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม” แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ระบุเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ เป็นคนดี เก่ง มีความสุขมีความรู้เชิงวิชาการและสมรรถนะทางวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สมรรถนะทางการบริหาร นับเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร การพัฒนา หากขาดสมรรถนะทางการบริหาร การพัฒนาจะล้มเหลว เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2558, 154) สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, 2) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะทางการบริหาร ในหนังสือคู่มือการกำหนดสมรรถนะในข้าราชการพลเรือน ไว้ว่าเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะร่วมของตำแหน่งประเภทอำนวยการและประเภทบริหารเพื่อสร้างความเป็นผู้บริหารภาคราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ ธีรภรณ์ ชยุดพงษ์ (2557: 5) กล่าวว่า สมรรถนะทางการบริหารคือความสามารถของบุคคลที่แสดงออกในด้าน ทักษะความรู้ อุดมโนทัศน์ ลักษณะนิสัย แรงจูงใจ ที่จะทำให้นักบุคคลสร้างผลงานที่โดดเด่นโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อ

สนับสนุนการศึกษา วิจัยและทดลองงานพัฒนาการของเด็กในวัยเรียน อันเกี่ยวเนื่องในด้านจิตวิทยาทางการศึกษา การแนะแนวการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับการศึกษาให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน โดยเป็นแหล่งสาธิต ทดลอง วิจัยงานด้านหลักสูตรวิธีการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและการประเมินผลหลักสูตรทุกระดับการศึกษา เป็นแหล่งสาธิต อบรม เผยแพร่ผลงานจากการทดลอง วิจัยทางการศึกษาให้แก่สถาบันโรงเรียนชุมชนอื่น ๆ ทั้งนี้การที่โรงเรียนจะปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งโรงเรียนได้นั้น บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ต้องได้รับการพัฒนาที่เข้มแข็งตามเป้าประสงค์ที่ 2 ของโรงเรียนที่ว่า “ครูและบุคลากร มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม และยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านความรู้ และความสามารถของครูและบุคลากร (Insert of Excellence) โดยมีการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาบุคลากรไว้อย่างชัดเจน คือ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทุกสายงานให้มีศักยภาพ และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการจัดโครงการบริหารงานให้เอื้ออำนวย ให้เกิดการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้ความสามารถและความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ โดยมีเป้าประสงค์ให้ครูมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม มีความเป็นเลิศด้านความรู้และส่งเสริมด้านการวิจัยเพื่อสร้างผลงานและนวัตกรรม กิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตของนักเรียน โดยส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง และพัฒนาระบบงานของตน พัฒนาระบบพิจารณาความดีความชอบให้เกิดความเป็นธรรม แต่เมื่อพิจารณาผลการประเมินโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ

มหาชน) หรือ สมศ. โดยผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษามีการประเมิน 3 ด้าน คือด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน ซึ่งสรุปผลการประเมินโดยภาพรวมตามรายมาตรฐาน พบว่า ยังมีตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนบางตัวที่อยู่ในระดับดี ซึ่งสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นไปอีกได้ ทั้งนี้การพัฒนาตัวผู้เรียนย่อมเกี่ยวข้องกับตัวผู้สอนด้วยเช่นกัน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. (2557 : 37-49) นอกจากนี้จากการศึกษาข้อมูลจากนอกจากนี้ข้อมูลจากรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับของขนาดโรงเรียน จังหวัด สังกัด ภาค และประเทศ แต่เมื่อเทียบเป็นรายมาตรฐานการเรียนรู้พบว่า มีบางมาตรฐานการเรียนรู้ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกัน ในขณะเดียวกัน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 สูงกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของระดับ ขนาดโรงเรียน จังหวัด สังกัด ภาค และประเทศ แต่เมื่อเทียบเป็นรายมาตรฐานการเรียนรู้พบว่า มีหลายมาตรฐานการเรียนรู้ที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกัน

เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนให้มีความหลากหลายและช่วยพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพที่อยู่ในเกณฑ์ดีให้ได้รับการประเมินให้อยู่ในระดับดีมาก และมาตรฐานการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียน

ของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีทักษะชีวิตเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ต้องการให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และมีมาตรฐานอยู่ในระดับสากล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญที่จะนำไปสู่เป้าประสงค์เหล่านั้นได้ คือ การพัฒนาครูให้มีการจัดกิจกรรมการสอนในชั้นเรียนให้มีมาตรฐานอยู่ในระดับสากลตามเป้าประสงค์ที่ 2 ที่ให้ครูมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ โดยมียุทธศาสตร์ส่งเสริมความเป็นเลิศด้านความรู้และความสามารถของครู เพราะการพัฒนาให้ครูของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ทุกคนมีสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอน ที่ดีขึ้นย่อมส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นกัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านภาวะผู้นำของครู ด้านการวางแผนการสอน ด้านการสื่อสารในการสอน และด้านการทำงานเป็นทีมของครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาสภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวังของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

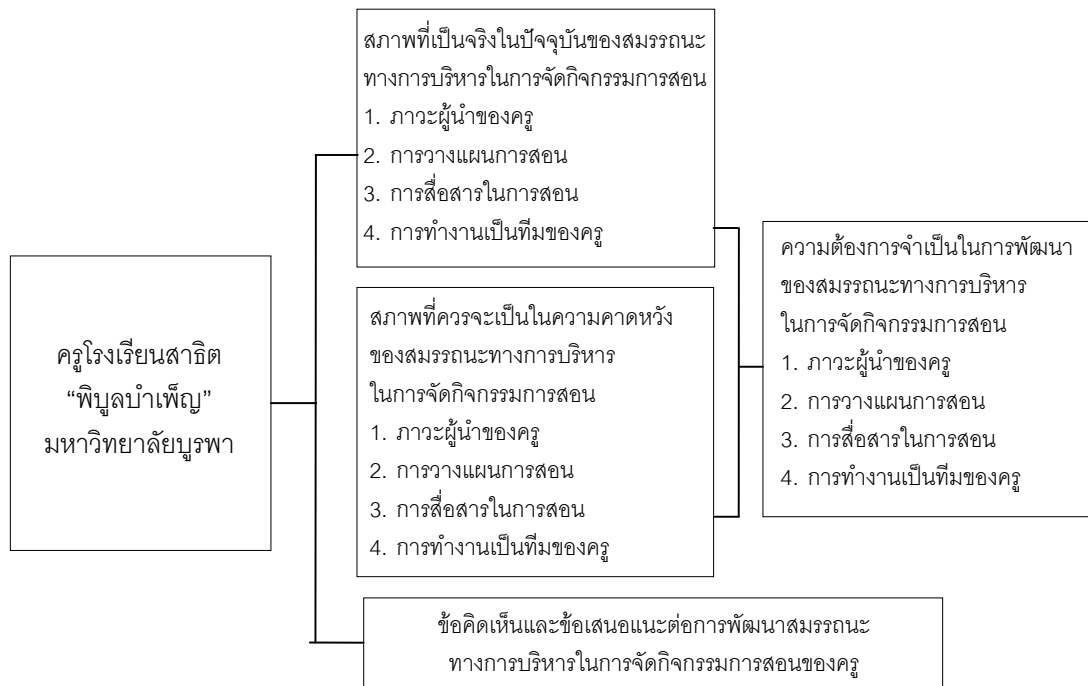
คำถามการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับใด
2. สภาพที่ควรจะเป็นในความคิดหวังของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับใด
3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นอย่างไร
4. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา มีอะไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 164 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 118 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น

กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางการบริหารและการจัดกิจกรรมการสอน ผู้วิจัย สรุป ความหมาย หลักการ ความสำคัญและความจำเป็น แนวทาง วิธีการดำเนินการ ประโยชน์ สมรรถนะทางการบริหาร และ การจัดกิจกรรมการสอน ซึ่งเป็นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้วิจัยสังเคราะห์ประเด็นหลักที่สนใจศึกษาของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอน

3. ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

5. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายผู้ให้คำตอบแบบประเมิน

6. ทำการตรวจสอบบันทึกข้อมูล ประมวลผลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

7. เขียนรายงานผลการศึกษาและรายงานผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบประเมินสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ตอบแบบประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และระยะเวลาในการทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนครูในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. สมรรถนะ ด้าน ภาวะผู้นำ 2.สมรรถนะด้านการวางแผน 3.สมรรถนะด้านการสื่อสาร และ 4. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนเป็นคำถามปลายเปิดที่ต้องการข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูทั้ง 4 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้(Try Out) กับครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบ Cronbach's Alpha ทั้งฉบับเท่ากับ .95

2. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วมาเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากครูของโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 118 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ(%) วิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบประเมิน

2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวัง

3. ร้อยละ(%) และร้อยละสะสม (% สะสม) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู

4. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา $PNI_{modified}$ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรม

การสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากน้อยไปมาก ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของครู ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านการวางแผนการสอน และด้านการสื่อสารในการสอน

2. สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสารในการสอน ด้านการวางแผนการสอน ด้านการทำงานเป็นทีมของครู และด้านภาวะผู้นำของครู

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ในภาพรวม พบว่า ต้องการพัฒนาโดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ด้านภาวะผู้นำของครู ด้านการวางแผนการสอน และด้านการสื่อสารในการสอน

3.1 ด้านการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาการจัดทำประมวลรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดทำกิจกรรมการสอนร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ครูมีการประเมินผลการทำงานร่วมกัน ครูมีการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู และครูมีการสร้าง

สัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกในทีมที่ทำงานร่วมกัน

3.2 ด้านภาวะผู้นำของครู พบว่า ครูต้องการพัฒนา โดยศึกษาความต้องการของนักเรียนรายบุคคล เครื่องคิดและยึดกฎระเบียบในการจัดกิจกรรมการสอน นักเรียนสามารถที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบงานของตน ครูเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของการทำงานสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3 ด้านการวางแผนการสอน พบว่า ครูต้องการพัฒนา โดยครูมีการจัดทำโครงสร้างรายวิชาในระบบสารสนเทศของโรงเรียน ครูมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน ครูควรจัดแผนการสอนและประมวลการสอนครอบคลุมตัวชี้วัด และจัดทำประมวลรายวิชาประจำภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการสื่อสารในการสอน พบว่า ครูต้องการพัฒนา ในเรื่องการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดกิจกรรมการสอนกับเพื่อนครูด้วยกัน ใช้การสื่อสารกับผู้เรียนแบบสองทาง

4. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ส่วนมากมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมครูเพื่อทำกิจกรรมการสอนร่วมกัน ครูยอมรับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทัศนคติร่วมกัน ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาให้กับครูเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการทำงานร่วมกัน

2. ด้านภาวะผู้นำของครู ส่วนมากมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา กิจกรรมฝึกภาวะผู้นำให้กับครู ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการสอนและการทำงาน

ผู้บริหารควรจัดอบรมด้านการจัดกิจกรรมการสอน อย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการนำเสนอหลักสูตรและการจัด กิจกรรมการสอน

3. ด้านการวางแผนการสอน ส่วนมากมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการทำแผนการสอน ครูควรมีการประชุมวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน ครูควรมีการปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และครูควรจัดทำแผนการสอนและประมวลการสอนครอบคลุมตัวชี้วัด

4. ด้านการสื่อสารในการสอน ส่วนมากมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสาร ครูควรเลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการสอน และครูควรมีการจัดทำสื่อที่แปลกใหม่ทันสมัยตามศักยภาพของนักเรียนอยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา นำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยโดยพิจารณาจากความต้องการจำเป็นในการพัฒนาและข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครู ดังนี้

1. ด้านการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาการจัดทำประมวลรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดทำกิจกรรมการสอนร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ดังที่ สุนันทา เลานันท์ (2549 : 62) ที่กล่าวว่าบุคคลที่ทำงานร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกันกับ พชรวิทย์ จันทรศิริ (2554 : 28-29) ที่สรุปความหมายของการทำงานเป็นทีมไว้ว่า เป็นการ ทำงานเพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งเอา

ไว้โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ พึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางหรือแนวทางเดียวกัน การทำงานเป็นทีม เป็นการตระหนักถึงคุณค่าของสมาชิกในทีม พยายามเพิ่มระดับความคิดสร้างสรรค์และการตัดสินใจให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในทีมมากขึ้นไม่ใช่เพียงแต่พิจารณาว่าพวกเขาทำงานของพวกเขาเท่านั้นแต่ต้องการให้พวกเขามีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายของ นอกจากนี้ ครูมีการประเมินผลการทำงานร่วมกัน ครูมีการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนครู ครูมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกในทีมที่ทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ Parker (1990 : 16) ที่อธิบายถึงการทำงานเป็นทีมไว้ว่า ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์และต้องพึ่งพากันเพื่อปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ กลุ่มคนนี้มีเป้าหมายร่วมกันและยอมรับว่าวิธีเดียวที่จะทำงานให้สำเร็จ คือ การทำงานร่วมกัน Woodcock & Francis (1994 : 1) กล่าวไว้ว่า ทีมเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องสัมพันธ์กันเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2553 : 29) ที่กล่าวไว้ว่าสมาชิกในทีมสามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีมได้ ดังนั้นการทำงานเป็นทีมย่อมทำให้งานมีดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีมที่ทำงานร่วมกันจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างรอบด้าน

2. ด้านภาวะผู้นำของครู พบว่า ครูต้องการพัฒนา โดยศึกษาความต้องการของนักเรียนรายบุคคล เครื่องคิดและยึดกฎระเบียบในการจัดกิจกรรมการสอน โดยให้นักเรียนสามารถที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบงานของตน โดยมีครูเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของการทำงานสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ ยุดา รักไทย และสุภาวดี วิริยะประพันธ์ (2547 :37-40) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อผู้นำ

ทำอะไรบางอย่างต้องคำนึงถึงความต้องการ 3 อย่างไปพร้อม ๆ กัน ดังนี้ 1.ความต้องการของงาน 2.ความต้องการของกลุ่ม และ 3. ความต้องการส่วนตัวของคนทำงานในกลุ่มนั้น สอดคล้องกับ Northouns (2007 : 3) ที่กล่าวถึงภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยผู้นำจะตั้งมาตรฐานของการทำงานไว้ในระดับที่ท้าทาย

ดังนั้นการพัฒนภาวะผู้นำของครูจะช่วยให้ครูมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงานที่จะพัฒนาการสอนของตนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ปัจจุบัน

3. ด้านการวางแผนการสอน พบว่า ต้องการพัฒนา โดยครูมีการจัดทำโครงสร้างรายวิชาในระบบสารสนเทศของโรงเรียน ครูมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน ครูควรจัดแผนการสอนและประมวลการสอนครอบคลุมตัวชี้วัด และจัดทำประมวลรายวิชาประจำภาคเรียนอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับ บรรจง อมรชีวิน (2553 : 40-41) ที่กล่าวถึงการวางแผนว่า คือ การริเริ่มของผู้ในระดับสูงถือเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดทิศทางซึ่งจะนำไปสู่ส่วนงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาผลของการวิจัยมาประเมินผลงานและวางแผนครูมีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับ ยงยุทธ เกษสาคร (2550 : 88) ที่กล่าวถึงการวางแผนไว้ว่า คือการตกลงใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร จะทำอย่างไร ทำที่ไหน จะทำเมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ หรืออาจจะกล่าวว่าการวางแผนเป็นการทอดสะพานเชื่อมช่องว่างระหว่างจุดสองจุด คือจากจุดที่เรายืนอยู่ ณ บัดนี้กับจุดที่เราต้องการจะไปให้ถึงอนาคตอย่างเป็นระบบ

ดังนั้นการวางแผนการสอนครูมีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกด้านต้องหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ครูมีการ สอดคล้องกับ สุเมธ งามนก (2550 : 84) ที่ได้กล่าวถึงการวางแผนไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการในการเลือกวิธีดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ

ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ และครูควรประชุมวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน และควรปรับปรุงและพัฒนาแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

4. ด้านการสื่อสารในการสอน พบว่าต้องการพัฒนา ในเรื่องการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดกิจกรรมการสอนกับเพื่อนครูด้วยกัน ใช้การสื่อสารกับผู้เรียนแบบสองทางและใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ Hellrigel, Jackson and Slocum (2001 : 15) ที่เขียนความหมายของการสื่อสารคือความสามารถในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง ผู้สื่อสาร และผู้รับสาร และ ธิติภาพ ชัยธวัช (2548 : 130) ที่กล่าวไว้ว่าการสื่อสารคือการแลกเปลี่ยนสารสนเทศและการนำส่งสิ่งที่มีความสำคัญต่าง ๆ สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) ได้กำหนดความสามารถในการสื่อสารว่าเป็นความสามารถในการรับสารและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อกาพัฒนาตนเองและสังคม

ดังนั้นการสื่อสารในการสอนมีความสำคัญมากสำหรับครู เพราะเป็นสมรรถนะที่สำคัญที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของผลการวิจัยในทางปฏิบัติ

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1. ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้ทำกิจกรรมร่วมกันในทุกด้านให้มากขึ้น เช่น กิจกรรมการสอน กิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพ กิจกรรมอบรมสัมมนา หรือกิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อให้ครูมีโอกาสได้สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และแลกเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อกัน

2. ด้านภาวะผู้นำของครู ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรม สัมมนา กิจกรรมฝึกภาวะผู้นำผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการสอน

3. ด้านการวางแผนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมการอบรมสัมมนาด้านการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรการสอนให้มีความต่อเนื่องในแต่ละช่วงชั้น

4. ด้านการสื่อสารในการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะในการสื่อสารให้กับครู ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการอบรมการทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ปัจจัยการผลิตสื่อการสอนอย่างจริงจัง

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. ด้านการทำงานเป็นทีมของครู ครูควรเปิดใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทัศนคติในการทำงาน ครูควรเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการสอนซึ่งกันและกันเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ครูควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรอบด้าน

2. ด้านภาวะผู้นำของครู ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการสอน และการทำงานครูควรรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

3. ด้านการวางแผนการสอน ครูควรจัดทำประมวลรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด ครูควรปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเป็นประโยชน์กับผู้เรียนที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. ด้านการสื่อสารในการสอน ครูควรเลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการสอน ครูควรจัดกิจกรรมการสอนให้ครูให้มีการสื่อสารสองทาง ครูควรใช้เทคโนโลยีในการทำสื่อการสอนเพื่อช่วยถ่ายทอดความ

รู้ให้ทันสมัยและน่าสนใจ ครูควรเข้าร่วมเรียนรู้ อบรม พัฒนาทักษะในการสื่อสารและการสอนของตนอยู่เสมอ

ค. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ศึกษาโดยแบ่งตาม ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และการศึกษานานาชาติขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะสามารถนำมาใช้พัฒนาครูที่สอนในระดับที่ต่างกัน
2. ควรมีการวิจัยสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิตในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการสอนของครูร่วมกัน
3. ควรมีการวิจัยสมรรถนะทางการบริหารในการจัดกิจกรรมการสอนของครูโรงเรียนสาธิตแห่งสถาบันราชภัฏ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการสอนของครู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชาติรี สำราญ. (2544). **ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การสอนแบบเทคนิคการสอนให้คิดโยงสู่ชีวิตจริง โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ**. กรุงเทพฯ: กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู (กรค.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกค.) สำนักนายกรัฐมนตรี.

- ณัฐกรณ์ ชยุดพงษ์. (2557). **สมรรถนะการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงกลม สิ้นเพ็ง. (2553). **การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: บริษัท วี. พรินท์.
- ธิดิภาพ ชยธวัช. (2548). **แม่ไม่บริหาร**. กรุงเทพฯ : ซี.พี. บุ๊ค แสตนด์การ์ด.
- บรรจง อมรชีวิน. (2553). **BRANDING JAPAN: เปิดเคล็ดลับความสำเร็จของการทำธุรกิจแบบญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- พรวิทย์ จันทร์ศิริ. (2554). **การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2550). **การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์: Personnel Planning and Policy**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี. เจ. พรินต์.
- ยุดา รักไทย และสุภาวดี วิริยะประพันธ์ (2547). **คู่มือฝึกหัดพัฒนาทักษะผู้นำ: Instant Leadership**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เพอร์เน็ท.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2558). **การบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ. (2555). **พัฒนาทักษะการคิด...ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินต์.
- สุนันทา เลานันท์. (2549). **การสร้างทีมงาน**. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊คส์ไตร์.

- สุเมธ งามกนก. (2550). **หลักสูตรการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ปรินซ์นิพนธ์ ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). **คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะทางการบริหาร**. นนทบุรี: สำนักพัฒนาระบบบำนาญตำแหน่งและค่าตอบแทน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2557). **รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อาภรณ์ ใจเพียง. (2553). **หลักสูตรการสอน (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Hellriegel, D., Jackson, S. E & Slocum, J. W. (2001). **Management : A Competency - Based Approach**, 9th ed. United State of America : Thompson, South-Western Educational Publishing.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activating. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Northhouse, P. G. (2007) **Leadership: Theory and Practice** (4th ed). California: Sage Publications.
- Paker, G.M. (1990). **Team Players and Team Work: The New Competitive Business Strategy**. San Francisco, CA,:Jossey - Bass.